

## Nowe spojrzenie na zabytek (odc. 2) - fotogrametria cyfrowa ratusza w Nowym Warpnie

Przedstawiamy Państwu kolejny, cenny zabytek naszego regionu - wygenerowany jako model cyfrowy 3D. Jest nim ryglowy ratusz w Nowym Warpnie, datowany na kon. XVII w. Do sporządzenia inwentaryzacji cyfrowej obiektu wykonano w terenie ok. 2000 zdjęć (w tym z użyciem drona), które po scaleniu w programie komputerowym dały widok przestrzenny bryły, z jednoczesnym oglądem wszystkich elewacji i otoczenia obiektu, także z „lotu ptaka”.

Na filmie, oprócz ratusza, widać też pierzeje zabudowy placu rynkowego. Tworzą je domy mieszczańskie, wykonane w konstrukcji ryglowej, a także murowane z cegły; najstarsze z kon. XVIII w., większość z 2 poł. XIX w. Budynki te o dwukondygnacyjnych bryłach usytuowane są obrzeżnie, kalenicowo lub szczytowo, o zróżnicowanych wysokościach kalenic. Ratusz, posadowiony pośrodku układu, stanowi jego dominantę architektoniczno-przestrzenną.

Opracowanie inwentaryzacji cyfrowej obiektu: arch. Krzysztof Tymbarski, adiunkt BDZ, kwiecień 2020

### NOWE WARPNO

#### RATUSZ, pl. Zwycięstwa 1

nr rejestru zabytków: 424/1956 r.

Ratusz w Nowym Warpnie posadowiony jest w centrum układu staromiejskiego, pośrodku placu rynkowego (ob. plac Zwycięstwa). Przed fasadą (elewacja pld., od str. ul. Kościuszki) rosną okazałe lipy.

Budynek wzniesiony został w l. 1696 – 1697, w miejscu, wzmiankowanego w źródłach, ratusza gotyckiego, który uległ zniszczeniu w licznych pożarach, w XVI i XVII w. dziesiątkujących zabudowę miasta. W pocz. XX w. do głównej bryły dobudowano ryglową remizę z trzema wrotami dla wozów strażackich, w latach 60. XX w. została ona zaadaptowana na cele urzędu miejskiego. Przed 1945 r. w ratuszu znajdowały się zbiory naczyń cechowych i pamiątek historycznych, związanych z działalnością tutejszych cechów, po wojnie uległy one jednak rozproszeniu. W 2011 r. ratusz został poddany kompleksowym pracom remontowo-konserwatorskim.

Budynek wybudowano w technice ryglowej, pierwotnie na planie prostokąta, z czworoboczną wieżą wtopioną w korpus od strony zachodniej. W późniejszym okresie bryłę poszerzono od strony północnej o trakt remizy, obecnie w powiązaniu z korpusem głównym. Wejście główne – od strony południowej – prowadzi do obszernej sieni, z narożną jednobiegową klatką schodową.

Bryła rozczłonkowana, z wysokim dwukondygnacyjnym korpusem głównym, nakrytym dachem dwuspadowym i niższymi partiami bocznymi o osobnych dwuspadowych zadaszeniach. Nad całością dominuje sylweta czterokondygnacyjnej wieży, zwieńczona barokowym hełmem z wysmukłą ośmioboczną latarnią i sterczyną z wiatrowskazem. Dach tylnej części budynku dawnej remizy akcentowany jest sygnaturką o formie nawiązującej do hełmu wieży.

Ściany szkieletowe wykonane są z drewna dębowego, z wypełnieniem kwater cegłą ceramiczną (materiał wtórny, najpewniej wprowadzony w XIX i XX w.). Pierwotna ryglowa konstrukcja ścian remizy, w obrębie parteru, została współcześnie przemurowana cegłą.

Elewacje o czytelnym szachownicowym podziałach, wydzielonych elementami konstrukcyjnymi (jak słupy, rygle, podwaliny i oczepy), skonstrastowanymi kolorystycznie z białymi płaszczyznami pól międzyryglowych. Ukośne zastrzały, usztywniające konstrukcję, występują w ścianach szczytowych, a także - ułożone w kształt litery „K” - w kwaterach przyśrodkowych ściany wschodniej korpusu głównego. Końcówki belek stropowych pierwszej kondygnacji w licu elewacji przesłonięte są deskami.

Wnętrze, obecnie o wtórnym rozplanowaniu, historyczne elementy wystroju i wyposażenia - niezachowane. Na wieży znajduje się historyczny zegar, którego mechanizm został wyprodukowany w 1922 r., w firmie Turmuhren -Fabrik Georg Richter z Berlina.

Datowany na kon. XVII w. ratusz w Nowym Warpnie to jedyny zachowany na terenie województwa zachodniopomorskiego ryglowy ratusz. Jest jednym z najstarszych ryglowych obiektów zabytkowych naszego regionu. Wybitnie waloryzuje

## **Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie**

zabudowę układu staromiejskiego. W 2012 r. ratusz w Nowym Warpnie został wyróżniony w konkursie MKiDN pn. „zabytek zadbany”.

Opracowanie tekstu: Kamila Wójcik, starszy kustosz BDZ